

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
ŽUVININKYSTĖS SKYRIAUS
VYRIAUSIOJI SPECIALISTĖ
LORETA BRAŽINSKAITĖ**

KOMANDIRUOTĖS ATASKAITA

2019-04-01 *Nr. 3PR-36/A*

Vilnius

1. Komandiruotės trukmė: 2019 m. kovo 25–27 d.
2. Komandiruotės vieta: Varšuva, Lenkijos Respublika.
3. Komandiruotės tikslas: dalyvauti neformalaus Baltijos jūros regiono EJRŽF Vadovaujančiųjų institucijų tinklo susitikime.
4. Delegacijos sudėtis / dalyviai: Loreta Bražinskaitė, Žuvininkystės skyriaus vyr. specialistė.
5. Komandiruotės finansavimas: Komandiruotės išlaidos finansuojamos iš Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 m. veiksmų programos priemonės „Techninė parama“ lėšų.

Atlikto darbo komandiruotėje rezultatai:

EJRŽF Vadovaujančiųjų institucijų ir ŽRVVG tinklo susitikime dalyvavo atstovai iš Švedijos, Suomijos, Lenkijos, Latvijos, Lietuvos. Lietuvą atstovavo ŽŪM (EJRŽF Vadovaujanti Institucija) Žuvininkystės skyriaus vyr. specialistė Loreta Bražinskaitė.

Diskutuota šiais klausimais:

1. Lenkijos žuvininkystės sektoriaus pristatymas

PL atstovai pristatė PL žuvininkystės sektoriaus ypatumus:

Žvejojimo sektorius: turi 834 žvejobius laivus su 27 tūkst. pajėgumais (GT), daugiausia žvejoja Baltijos jūroje, keli laivai yra tolimojo plaukiojimo, žvejojantys už ES ribų. Senas laivynas – vidutinis laivo amžius 20 m. Daug laivų buvo supjaustyta iš ES paramos lėšų (turėjo 1300 laivų iki įstojant į ES). Vidutinis žvejo amžius – 50 m., sunku įdarbinti jaunas žmones. Yra mokymo įstaiga, apmokanti žvejojimo ir akvakultūros. *Akvakultūra*: ilgametės tradicijos tvenkinių akvakultūroje, ypač karpinių (nuo XIII a.). Šiuo metu populiarėja ir upėtakių ūkiai. Akvakultūros produkcijos vertė yra didesnė už žvejojimo, tačiau kiekis mažesnis. Ekstensyvia akvakultūra (22 žuvų rūšys) pagaminama 22 tūkst. produkcijos per metus. 850 tvenkinių, užimančių 64 tūkst. hektarų. Intensyvia akvakultūra užauginama 18 tūkst. tonų (įskaitant ir UAS).

Perdirbimas: 247 įmonės, užsiimančios žuvininkystės produktų perdirbimu ir prekiaujančios ES.

ŽRVVG: visas biudžetas skirtas ŽRVVG – 79.7 mln. Eur.

2. Fondų suderinamumas

Diskutuota, kaip įgyvendinamas Veiksmų programos pagal EJRŽF galėtų suderinti su Baltijos jūros regiono strategija. Taip pat kaip suderinti skirtingų VN VP tam, kad nustatyti vienodas sąlygas bendradarbiauti ir kartu efektyviau spręsti Baltijos jūros regione kylančias problemas. Taip pat EJRŽF ir kitų ESI fondų suderinimas tarpusavyje.

Nacionalinės Veiksmų programos skirtos įgyvendinti specifinius VN tikslus ir remti savo žvejojimo ir akvakultūros sektorių. Tačiau kai kurie iššūkiai ir problemos yra bendri visam Baltijos jūros regionui, tad būtų naudinga kooperotis, vykdant tam tikras priemones ir ieškant sprendimų. Ruoniai ir kormoranai yra bendros problemos pavyzdys – daugelio BJ VN sektorių turi šią problemą. Invazinė rūšis grundalas yra kitas iššūkis BJ pvz. Akvakultūros įmonės taip pat turi kelioms šalims būdingų problemų. Galimi būdai, kaip susiderinti VP šioms problemoms spręsti:

- Atrankos kriterijuose skirti papildomus balus už kooperaciją tarp partnerių skirtingose VN;
- Papildomi balai, jei projektas prisideda prie BJ regiono strategijos tikslų;
- Skelbti šaukimus panašia tema tuo pačiu metu;
- VP numatyti tarptautinio bendradarbiavimo galimybę.

Nutarta, kad SE, PL atstovai parengs galimų suderinamumo idėjų ir BJR sprendinių problemų sąrašą, kuris bus teikiamas tinklo pastaboms.

3. *Brexit poveikis BJ regiono VN*

PL – eksportuoja apie 100 mln. Eur konservuotų produktų į UK. Žvejybos UK vandenyse neturi. LV, LT, FI – nežvejoja UK vandenyse, LV gali būti šiokia tokia problema dėl produktų eksporto. SE – 8-9 žvejybiniai laivai žvejoja UK vandenyse, todėl Brexit labai aktualus. Taip pat pačiai UK bus problema, nes eksportuoja daug žuvininkystės produkcijos į ES. Taip pat mato problemą, jei UK išstos iš ES, komplikuojasi situacija NEAFC organizacijoje dėl balsų skaičiavimo.

4. *EJRŽF įgyvendinimas ir pasiruošimas EJRF po 2020 m. (apskritas stalas)*

SE – visi tarpiniai VP rodikliai buvo pasiekti, nebent su 6 SP gali būti šiek tiek nepasiekta, priklausomai nuo valiutų konvertavimo kurso. Užbaigė būsimo laikotarpio SSGG analizę. Numatomas EJRF VI atstovų susitikimas Varberg, Švedijoje birželio 3-4 d. Nemato galimybės pritariti dėl laivų keitimo.

PL – pasiekė visus tarpinius rodiklius, išskyrus 6 SP, aktyvina pareiškėjus. Palaiko senų laivų keitimo priemonės naujajame reglamente idėją. Tik pradėjo SSGG analizę naujai VP.

LT – pagal rodiklių pasiekimą sėkmingi 3, 5 SP. Šiuo metu vykdomas VP keitimas, atsisakant 41 str. priemonės, susijusios su laivų korpuso dizainu, nes ši priemonė nepasiteisino, nėra poreikio iš sektoriaus. Įtraukiamos dvi naujos priemonės – laikinas žvejybinės veiklos sustabdymas ir prevencinės priemonės ir tyrimai prieš ligas akvakultūroje. Naujo laikotarpio reglamento pagrindinė problema, kad neleidžiama pakeisti senų laivų, kadangi LT laivynas senas, todėl norėtų atnaujinti jį (pakeičiant senus laivus į naujesnius) ir padaryti saugesnį bei ekologiškesnį. Kadangi dar neaiškus EJRF reglamento turinys, nepradėjo rengti SSGG, tačiau šiuo metu vykdomas VP tarpinis vertinimas, kuriuo galbūt bus remiamasi rengiant naujo laikotarpio SSGG.

LV – palaiko LT dėl laivų keitimo/įsigijimo priemonės sekančiame laikotarpyje. Nemato problemos su COM, jei pažadės kad nauji laivai neturės didesnio pajėgumo. 55 turimi laivai galėtų būti pakeisti į 30 naujų. Paskirstyta 51 proc. VP lėšų, 26 proc. buvo išmokėti. Neturi problemų su N+3. Skiria kompensacijas už laikiną pvz. menkių žvejybos nevykdymą birželio-rugpjūčio mėnesiais. Nepasiekė 2 ir 5 SP tarpinių rodiklių. Nepradėjo rengti SSGG analizės naujai VP kol nėra aiškumo dėl būsimo reglamento nuostatų.

FI – pasiekė visus tarpinius rodiklius. Metų pabaigoje planuoja smulkių pakeitimų VP. Inicijuos dialogą su socialiniais partneriais dėl naujo laikotarpio. Pavasarį vyks nacionaliniai rinkimai į parlamentą bei FI pirmininkavimas ES Tarybai, tad pasiruošimo naujam finansiniam laikotarpiui procesas bus pristabdytas. SSGG analizė bus atlikta iki metų pabaigos.

Pirm. (Hans-Olof Stalgren) – kaip dėl nepanaudotų EJRF VP lėšų VN? Gali būti problema, kad nebus įmanoma teikti paramos paraiškų po 2020 m. gruodžio 31 d. Greiti lėšų įsisavinimo būdai: kompensacijos, laivų supjaustymas.

LV – mano, kad kadangi vėlavo EJRF reglamento įsigaliojimas ir laikotarpio pradžia, paraiškas teikti galės iki 2023 m.

Reikia pasitikslinti EJRF ar COM VN priskirtų atstovų, ar 2020 m. gruodžio 31 d. yra terminas skirti paramą naujiems projektams, ar tą galės padaryti iki 2023 m.

5. *BALTFISH EJRF pogrupis*

Pogrupis egzistuoja kelis metus, tačiau jokios veiklos nevykdė ir nebuvo susirinkęs. Jei BALTFISH pageidautų turėti neformalią EJRF klausimų grupę, gali naudoti šį tinklą prašant nuomonės ar informacijos. Balandžio 1 d. vyks susitikimas su BALTFISH pirmininkaujančia šalimi – SE – ir bus pasiūlyta tokia galimybė.

6. *Baltijos jūros baseino analizė*

COM turi parengti kartu su to baseino VN. Ar VN turės rengti ką nors šia tema? Kaip COM įtrauks VN į šį procesą? Būtų gera idėja esant progai paklausti COM apie šios analizės rengimo procesą ir eigą.

7. Planuojami žuvininkystės susitikimai / renginiai 2019 m.

- 2019-04-24 Malmö vyks Baltijos mėlynojo augimo konferencija dėl midijų auginimo Baltijos jūroje.
- 2019-05-07-09 Briuselyje vyks Seafood paroda. PL, LV paviljonai, LT asociacija dalyvaus po Eurofish stendu, Farnet dalyvaus taip pat.
- 2019-05-15 Tartu vyks 3-ias BJ Žuvininkystės forumas. ŽRVVG, Farnet bus pakviesti.
- 2019-05-16-17 Lisabonoje vyks Europos jūros dienos renginiai.
- 2019-06-12-13 Gdanske vyks EUSBSR metinis forumas.

IŠVADOS:

Nuspręsta:

- parengti paramos teikimo suderinamumo ir bendrų problemų sąrašą;
- patikslinti EJRŽF paraiškų teikimo terminą;
- paklausti BALTFISH pirm. apie EJRŽF pogrupį;
- užklausti el. paštu COM dėl BJ baseino analizės rengimo proceso ir VN įtraukimo.

Tolesni veiksmai

Planuojama, kad kitame EJRŽF tinklo susitikime bus susitinkama su kitų fondų (EAFRD, ERDF, ESF) tinklų atstovais ir diskutuojama, kaip surasti sinergiją tarp skirtingų fondų ir padidinti pareiškėjų galimybes. Sekantis toks EJRŽF Vadovaujančiųjų institucijų tinklo susitikimas planuojamas 2019 m. rudenį (galimai spalį).

 Loreta Bražinskaitė